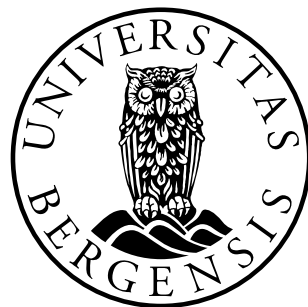

MØTEDOKUMENTER

Forskningsutvalget

11.05.2022

UNIVERSITETET I BERGEN

**Forsknings- og innovasjonsavdelingen
Mai 2022**

Møte i Universitetets forskningsutvalg
Onsdag 11. mai 2022
12:30 – 15:30 (max)
Styrerommet, Musépllass 1

Saksliste

I. Godkjenning av innkalling og saksliste

II. Referat: FU-møte. 23. mars

III. Saker

	Saker
FU 19/22	Utkast til program for seminar i Rosendal Saksforelegg
FU 20/22	Struktur for høstens FU-møter Saksforelegg
FU 21/22	ERC – ambisjonstall Saksforelegg
FU 22/22	Forskningsinfrastruktur Saksforelegg, Vedlegg
FU 23/22	UiBs utfyllende regler for behandling av opprykk til 1183 forsker Saksforelegg, Vedlegg 1, Vedlegg 2
FU 24/22	Publiseringstall 2021 Saksforelegg
FU 25/22	NOKUT-tilsynet Saksforelegg
FU 26/22	Scholars at Risk (SAR) og Scholar Rescue Fund ved UiB. Opprettelse av fagkomité Saksforelegg
	Eventuelt

Universitetets forskningsutvalg

Møte 23. mars

Styrerommet, Muséplass 1

12:30- 15:00

Referat - utkast

Til stede: Benedicte Carlsen, Gottfried Greve, Ole Thomassen Hjortland, Øyvind Frette, Marit Bakke, Martha Enger, Siri Gloppen, Berte-Elen Konow, Karsten Specht, Jostein Gundersen, Jenny Smedmark, Oscar dos Santos Kvalsvik

Forfall: Nils Anfinset

Fra administrasjonen: Benedicte Løseth, Bjørn Einar Aas, Birgit Falch, Yngve Brynjulfsen, Marie Eide, Magnus Holtermann, Are Straume, Vibeke Irgan, Charlotte Eide

Saker

- I. Innkalling og sakliste ble godkjent
- II. Referat: fra møte 23. februar ble godkjent med endringer som ble påtalt i møtet.

FU 13/22	Horisont Europa Saksforelegg var utsendt med saklisten. Seksjonsleder Birgit Falch innledet. Hennes presentasjon er tilgjengelig her . Saken redegjorde for hvilke planer UiB har for oppfølging av <i>Info day@UiB</i> , som ble avholdt 14. januar 2022. Utvalget ble bedt om å gi innspill til hvordan to nye arrangementer, 13. mai og 8. september, kan innrettes for å nå ut til forskere i bredden av UiBs fagmiljøer. FU ga innspill om at arrangementene bør være praktisk rettet, og at den digitale løsningen som er presentert for FU tidligere, brukes til å vise mulighetene i Horisont Europa. FU støttet forslaget om å ha stands og minglesesjoner, og pekte på viktigheten av at forskere inviteres til å fortelle om sine erfaringer. FU ønsket også at forskere deler sine erfaringer om nettverksbygging og partnerskap på et av arrangementene, og at det gis eksempler fra forskere som har vært evaluatører i EU. FIA fikk fullmakt til å jobbe videre med innholdet i de to arrangementene.
FU 14/22	ERC Saksforelegg var sendt ut med saklisten. Seksjonsleder Birgit Falch innledet til diskusjon. Hennes presentasjon er tilgjengelig her .

	<p>Gratulasjoner bli gitt til de fire forskerne som nylig har fått tildelinger fra ERC.</p> <p>Utvalget diskuterte ambisjonsmål som er satt opp ved fakultetene og tidligere drøftet i utvalget. Utvalget ble også presentert for et forslag om å fortsette ordningen med faglige mentorer.</p> <p>Det var enighet om fortsatt å sette opp ambisjonsmål som en del av en intern prosess for utvalget, og som en hjelp for fakultetene selv til å sette noen strategiske mål om hva de vil strekke seg mot fram til 2027. FIA går i dialog med fakultetene om ambisjonsmål for perioden frem til 2027. FIA sender også ut informasjon til fakultetene om en fortsettelse av ordningen med faglige mentorer.</p>
<p>FU 15/22</p>	<p>Endring i forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.)</p> <p>Saksforelegg og vedlegg var utsendt med sakslisten. Seniorrådgiver Yngve Brynjulfsen innledet til diskusjon og hans presentasjoner tilgjengelig her.</p> <p>Alle tre forskriftssaker, FU-15-17/22 ble behandlet under ett.</p> <p>Et av hovedformålene med forskriftsendringene er behovet for mindre, men substansielle endringer forskriftene og en strukturell og språklig samkjøring. Det er bl.a. foreslått at delarbeider som inngår i avhandlingen ikke skal være eldre enn fem år også for dr. philos., ikke 10 år som i gjeldende forskrift. Utvalget påpekte at 10 års regelen er godt tilpasset dr.philos. graden, og at den legger til rette for jevnbyrdighet i kvalitet og arbeidsomfang. Ph.d.-graden sier at delarbeider ikke kan være eldre enn fem år ved opptak til programmet. Sammen med den tid som går med som opptatt kandidat (3-5) vil det totale tidsrom være, fra eldste arbeid til avhandling er levert for disputas, i de aller fleste tilfeller innenfor en ramme på 10 år. Det samlede tidsrom for arbeid med dr.philos. bør være like langt. Dr. philos., og 10-årsregelen for eldste delarbeid er med å skape en tilnærmet lik tidsramme som for ph.d.-graden.</p> <p>Enkeltformuleringer og spørsmål et mindre omarbeidinger, opptak og desentralisering av godkjenning av bedømmelesekomiteens innstilling og ble også diskutert. Fakultetene vil få anledning til å gi uttrykk for sine synspunkter i høringsrunden.</p> <p>Innspillene fra utvalget il bli tatt med i det videre arbeidet med et høringsutkast som blir sendt høring i april med svarfrist i juni.</p>
<p>FU 16/22</p>	<p>Endring i forskrift for graden doctor philosophiae (dr.philos.)</p> <p>Saksforelegg og vedlegg var utsendt med sakslisten (se referat i FU-sak 15/22)</p>

FU 17/22	<p>Endring i forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid</p> <p>Saksforelegg og vedlegg var utsedt med sakslisten. (Se referat i FU-sak 15/22).</p>
FU 18/22	<p>Status Ukraina og Russland</p> <p>Saksforelegg var utsendt med sakslisten. Seksjonsleder Are Straume innledet. Hans presentasjon er tilgjengelig her.</p> <p>UiB har etablert en ressurside for studenter og ansatte med informasjon om krigen i Ukraina. Ordningene med Scholars at Risk (SAR) School rescue Fund i regi av International Institute for Education (IIE) ble presentert.</p>
Eventuelt	<p>Viserektor Benedicte Carlsen orienterte om det forestående NOKUT-tilsynet, som skal evaluere UiBs systematiske kvalitetsarbeid. Hvilke 5-8 programmer som blir valgt kan bli kjent før påske.</p> <p>Det ble orientert kort om utvalgets samling 22-23. juni Rosendal. Program vil bli utarbeidet.</p>

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 11.05.2022
FU-sak: 19/22		Arkivsaknr.:

Utkast til program for seminar i Rosendal

Forskningsutvalgets har ved sine seminarer lagt vekt på å diskutere aktuelle tematikker med langsiktig relevans for UiBs forskningsvirksomhet. For seminaret i Rosendal er Hatlen-utvalgets rapport om finansiering av universiteter og høyskoler som er det første hovedtemaet. Rapporten er sektororientert og det legges opp til en presentasjon og diskusjon av hovedbudskap tiltak og konsekvenser.

Det andre hovedtemaet er UiB Fram - Hvordan jobbes det med kvalitet i forskning ved UiB, et viktig og nytt initiativ ved UiB. Hovedtrekkene blir trukket frem og vi får innblikk i hvordan arbeidet drives ved to av våre fakultet, hvv Det humanistiske og Det psykologiske fakultet.

Programutkast følger nedenfor.

FU-SEMINAR 22. juni, Rosendal Fjordhotell. Dag 1 Utkast

08:50 Avreise Bergen:

10:59 Ankomst Rosendal

12:00 Lunch

-
- 12:45 Velkommen. Innledning om dagens tema
Benedicte C
Finansiering av universiteter og høyskoler - Hatlen utvalgets rapport
- 12:50 Hovedtrekk og anbefalinger
Professor Kjell Erik Lommerud, Institutt for økonomi
- 13:10 Konsekvenser av Hatlen utvalgets rapport
Tor Eldevik, styrer GFI
- 13:30 Diskusjon
- 14:15 Pause

UiB Fram - Hvordan jobbes det med kvalitet i forskning ved UiB

- 14:45 Hovedtrekk
Avdelingsdirektør Benedicte Løseth, FIA
Seniorrådgiver Vibeke Irgan, FIA
- 15:10 Status ved fakultetene
Professor Ole Thomassen Hjortland, HF
- 15:30 Status ved fakultetene
Professor Karsten Specht, PSY
- 15:50 Diskusjon

19:00 Middag

Saken legges med dette frem for utvalget til orientering.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 11.05.2022
FU-sak: 20/22		Arkivsaknr.:

Struktur for høstens møter i Forskningsutvalget

Bakgrunn

I forbindelse med utvalgets arbeidsform har det blitt definert et behov for informasjon om de viktigste fagstrategiske muligheter og utfordringer ved fakultetene. For å få innsikt i hva som rører seg vil samtlige fakultet og Universitetsmuseet få anledning å informere utvalget i løpet av høstsemesteret. Målet er å legge til rette for perspektivrik og informativt kunnskapsgrunnlag med relevans for behandling av saker som inngår i utvalgets mandat.

Rent praktisk settes dette opp som separate bli satt opp som en serie av orienteringssaker, to på hvert møte i høstsemesteret. Samlet sett vil det bli satt av inntil 45 minutter til disse orienteringene, som vil omfatte to presentasjoner på 15 minutter (max) spørsmål og diskusjoner.

Forslag til struktur følger nedenfor.

Orientering og hovedutfordringer FU - Høst 2022		
	Fak 1	Fak 2
31.aug	HF	UM
05.okt	MED	KMD
09.nov	MN	PSYK
07.des	SV	JUS

Saken legges frem for utvalget til drøfting.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 11.05.2022
FU-sak: 21/22		Arkivsaknr.:

ERC ambisjonsmål

Bakgrunn

I møte i Forskningsutvalget 23. mars diskuterte utvalget om det ønskes å fortsette ordningen med å utarbeide fakultetsvise ambisjonsmål for ERC. Det var enighet i utvalget om å fortsette denne ordningen, og at fakultetene skal utforme ambisjonsmål for de ulike kategoriene ERC, for perioden 2023 og fram til utgangen av Horisont Europa (2027).

Fakultetsvise ambisjonsmål

Hensikten med å utarbeide ambisjonsmål er at det skal være en hjelp for fakultetene selv til å sette noen strategiske mål om hva de vil strekke seg mot fram til 2027, og at disse skal knyttes til de ulike kategoriene av ERC.

Fakultetene velger selv hvordan de vil følge opp ambisjonsmålene på sine institutt og fakultet. Utover dette foreslår vi at det blir en årlig gjennomgang av de fakultetsvise ambisjonsmålene i FU. Tanken med dette er at det vil være nyttig for fakultetene å dele sine erfaringer og ambisjoner med hverandre, og at det også vil bidra til å få et institusjonelt fokus på UiBs arbeid med å øke antall ERC-søknader.

Forsknings- og innovasjonsavdelingen er nå i gang med å samordne fakultetenes ambisjonsmål, og vil lage en sammenfatning av dette som vil bli presentert i Forskningsutvalget 11. mai.

Saken legges fram til drøfting i FU.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 11.05.2022
FU-sak: 22/22		Arkivsaknr.:

Forskningsinfrastruktur

Bakgrunn

Forskningsinfrastruktur er en viktig forutsetning for at UiB skal kunne nå sine mål om forskning av høy kvalitet i bredden av fag. Både eksisterende strategi og rapporten Rammevilkår for å fremme kvalitet i forskning (UiB FRAM) påpeker forskningsinfrastrukturens betydning, ikke bare for forskning, men også for utdanning og innovasjon. God forskningsinfrastruktur er også en viktig faktor for rekruttering av nye vitenskapelige ansatte. Ved UiB er det flere sterke fagmiljøer som har fått innvilget store beløp til utvikling og drift av forskningsinfrastruktur og som er på det nasjonale veikartet for infrastruktur.

Universitetet i Bergen (UiB) hadde i perioden fra 2014 til juni 2021 et eget utvalg for forskningsinfrastruktur. Utvalget bestod av representanter fra alle fakultet og universitetsmuseet i tillegg til representant fra gruppe B og studentene. Utvalget skulle gi anbefalinger og råd til universitetsstyret om behov, investeringsplaner, etablering, organisering og drift av forskningsinfrastruktur. Det er nå ønskelig at institusjonelle prosesser knyttet til infrastrukturarbeidet ved UiB skal koordineres og forankres i Forskningsutvalget.

I forbindelse med utarbeidelsen av Handlingsplan for forskningsinfrastruktur ble det lagt frem en egen sak om forskningsinfrastruktur for Forskningsutvalget i desember 2017. Handlingsplanen ble vedtatt av [universitetsstyret i november 2017](#)

UiB skal nå i gang med å utarbeide en ny strategi for perioden 2023 – 2030. Strategien vil også ta for seg forskningsinfrastruktur

Denne saken har til formål å opplyse Forskningsutvalget om pågående prosesser knyttet til forskningsinfrastruktur, utfordringsbildet for UiB og presentere status for UiBs deltakelse i siste tildeling fra Forskningsrådet og for at forskningsutvalget kan drøfte ambisjonene for UiB knyttet til forskningsinfrastruktur.

Nærmere om forskningsinfrastruktur

Det finnes flere måter å angi hva som faller inn under betegnelsen forskningsinfrastruktur. I UiBs handlingsplan for forskningsinfrastruktur (som også UIB FRAM legger til grunn) defineres

forskningsinfrastruktur som «vitenskapelige utstyr, e-infrastruktur, databaser, registre, arkiv og samlinger, samt kjernefasiliteter og større forskningsfasiliteter».

Tilsvarende angir [Forskningsrådet](#) forskningsinfrastruktur til å være «Avansert vitenskapelig utstyr og store utstyrsfasiliteter omfatter utstyr innenfor alle fagområder og inkluderer store nasjonale laboratorier, utstyrsenheter og forskningsinstallasjoner».

Videre omtaler Forskningsrådet e-infrastruktur som «Elektronisk infrastruktur (e-infrastruktur)/datainfrastruktur omfatter utstyr, drift og relaterte tjenester for tungregning programvaresystemer og høyhastighetsnettverk samt verktøy for effektiv arbeidsflyt og programvare for simulering og analyse av data. E-infrastruktur omfatter også digitale registre og vitenskapelige databaser. I tillegg inngår vitenskapelige samlinger som omfatter objekter som er digitalisert og systematisert med tanke på vitenskapelig anvendelse.» Disse definisjonen samsvarer i stor grad med Det europeiske veikartet for forskningsinfrastruktur som sist ble oppdatert i desember 2021. I det Europeiske veikartet pekes det på et behov for en videre strukturell utvikling og konsolidering av det europeiske økosystemet av forskningsinfrastrukturer og arbeidsdeling mellom nasjonale og felleseuropeiske investeringer.¹

Forskningsinfrastruktur ved UiB – Utfordringsbildet

[UiB FRAM – rammer for kvalitet i forskning](#)

trekker frem «viktigheten av forskningsinfrastruktur som ramme for å utvikle og beholde gode forskningsmiljø» og videre at forskningsinfrastruktur er «*avhengig av ekstern støtte for fornyelse, videreutvikling og drift.*»

Europakommisjonen sin definisjon:

Research Infrastructures are facilities that provide resources and services for research communities to conduct research and foster innovation.

They can be used beyond research e.g. for education or public services and they may be single-sited, distributed, or virtual.

They include

- major scientific equipment or sets of instruments
- collections, archives or scientific data
- computing systems and communication networks
- any other research and innovation infrastructure of a unique nature which is open to external users

Fra UiB Fram-rapporten:

«Kontinuerlig utvikling, etablering og fornyelse av forskningsinfrastruktur er sentrale rammer for å utvikle og beholde gode forskningsmiljø. UiB har hatt godt gjennomslag for prosjekter i Forskningsrådet og deltakelse i EU-infrastrukturer, men en andel av de ansatte peker på at de mangler tilgang på nødvendig infrastruktur. Skriftlige innspill kan tyde på at flere har behov for investeringer for å oppgradere eller gi tilgang til standardverktøy og utstyr som ikke faller inn under de nasjonale og internasjonale finansieringsordningene. Samtidig peker forskerne på opplæring, teknisk support og vedlikehold av eksisterende utstyr som særlige endringsbehov. Samtidig ser vi at det å anskaffe, drifte og forvalte forskningsinfrastruktur i tråd med UiB og forskningsmiljøenes ambisjoner er ressurskrevende både med hensyn på økonomi og kompetanse.» (s.55)

¹ ESFRI Roadmap 2021 <https://roadmap2021.esfri.eu/media/1295/esfri-roadmap-2021.pdf>

Ansvar for den enkelte forskningsinfrastruktur er i hovedsak lagt til institutt og fakultet. Etablering og drift av større og felles forskningsinfrastruktur krever ofte store økonomiske investeringer for universitetet. Ettersom det kan være utfordrende for den enkelte enhet å dekke utgifter til investeringene og drift alene, var det i perioden 2020 - 2022 sentral avsatt omkring 43 millioner kroner til en felles strategisk post ved UiB som skulle dekke stor og strategisk viktig forskningsinfrastruktur for institusjonen. Disse midlene var avsatt i tillegg til bevilgningen til forskningsinfrastruktur som gis over fakultetenes rammer. Midler fra denne rammen ble tildelt etter søknad og prioritering fra fakultetene. Siste år med utlysning av midler fra denne avsetningen var 2021.

For at UiB skal kunne nå sine mål, er det viktig med en systematisk prioritering av forskningsinfrastruktur. Forskningsrådet er den viktigste finansieringskilden for etablering av forskningsinfrastruktur. For at universitetet skal nå sine mål er det viktig at universitetet har et aktivt forhold til prioriteringene ved eksterne finansieringskilder for å sikre at etablering og utvikling av forskningsinfrastruktur er i tråd med fagmiljøenes egne behov og prioriteringer.

Forskningsinfrastruktur har flere faser. Eksterne kilder bidrar med midler til investering og etablering av forskningsinfrastruktur, mens vertsinstitusjon (og eventuelt konsortium) må dekke den etterfølgende driftsfasen. Det kan være krevende for vertsinstitusjonen å sikre gode rammevilkår for driftsfasen. Ved tildelingen av eksterne midler fra Forskningsrådet og Horisont Europa er det krav om at det utvikles en robust struktur og driftsmodell for infrastrukturen. Driftsmodellen skal sikre at det er grunnlag for videreutvikling og drift av infrastrukturen. Dette betyr at institusjonen må utvikle en modell for brukerbetaling eller annen inntektsstrøm til forskningsinfrastrukturen. Sammen med UiO og NTNU har UiB gått til innkjøp av et felles booking- og faktureringsystem, Bookitlab, som kan bidra til å forenkle dette arbeidet for institutter og fakulteter fremover når det rulles ut for fullt.

Kostnadsfaser forskningsinfrastruktur

Innkjøpsfase

- Kost utstyr
- Kost tilrettelegging (f.eks. bygningsmessige tilpasninger)

Driftsfase

- Kost lisenser
- Serviceavtaler
- Oppgraderinger
- Personell

Fornyning av utstyret

Nasjonal finansiering – forskningsinfrastruktur delfinansiert av Forskningsrådet

[Forskningsrådets finansieringsordning](#) er den viktigste finansieringsordningen for fornyelse og videreutvikling av forskningsinfrastruktur for UiB. I desember 2021 vedtok hovedstyret i Forskningsrådet å invitere 22 prosjekter til kontraktsforhandlinger innenfor en total ramme på 1,4 milliarder kroner. UiB deltar i åtte av 22 prosjekter som inviteres til kontraktsforhandlinger. Med tildelingen i 2021 er det siden oppstart i 2009 bevilget rundt 7,4 milliarder til etablering og videreutvikling av rundt 110

forskningsinfrastrukturer der UiB deltar i ca. 40 som dermed utgjør en historisk UiB deltakelse på rundt 36 prosent.²

Forskningsrådet har varslet at neste utlysning først vil komme i 2023. Dette er en endring fra gjeldende praksis med utlysninger i partallsår. Forskningsrådet har også varslet en gjennomgang av dagens ordning basert på forslagene fra det internasjonale ekspertutvalget som evaluerte infrastrukturprogrammet som kom i mai 2021.³ I UiB sitt innspill til Langtidsplanen for forskning- og høyere utdanning (LTP) anbefaler UiB at det er viktig å beholde opptrappingsplanen for forskningsinfrastruktur.⁴

I desember 2021 kom resultatet fra Forskningsrådet sin utlysning for finansiering med søknadsfrist i november 2020.

Forskningsrådet inviterte 22 prosjekter til kontraktsforhandlinger. Utgangspunktet for kontraktsforhandlingene er en angitt ramme, prosjektsøknaden og problemstillinger fremkommet gjennom søknadsvurderingen.⁵

Det er viktig å merke seg at Forskningsrådet i sine invitasjoner til kontraktsforhandlinger gir en ramme for forhandlingene som ofte er lavere enn det som er søkt om.⁶ Dette kan være mindre reduksjoner, men kan også være så mye som en reduksjon på over halvparten av det omsøkte beløp. Forskningsrådet presiserer i invitasjonen at de ikke forutsetter at søkerinstitusjonene kompenserer for en eventuell differanse mellom mindre støtte fra Forskningsrådet og endelig prosjekt.⁷

Tildeling fra Forskningsrådet 2020:

- NFR mottok 120 søknader
- Søkt beløp totalt: 9,2 milliarder kroner
- 22 innvilget (7 på venteliste)
- UiB deltar i 8 av 22 prosjekter som inviteres til kontraktsforhandlinger
- Utlyst beløp: 1,4 milliarder kroner
- Søkt totalt av de 22 innvilgede søknader 2,19 milliarder kroner

I sitt tildelingsvedtak for Forskningsinfrastruktur i 2020 uttrykker Forskningsrådets hovedstyre en bekymring for at tildelingen i for stor grad virker konsentrerende og konserverende. Hovedstyret har derfor bedt om en gjennomgang av «*innretningen av finansieringsordningen og kriteriene for å sikre at fremtidige investeringer fra INFRA-ordningen i større grad kan bidra til økt omstilling, innovasjon og næringslivsdeltakelse. Disse perspektivene må også tas inn i arbeidet med en revidering av veikartet for forskningsinfrastruktur, som legges opp med bred involvering fra relevante aktører.*»⁸

² Metode: søkte UiB i listen over prosjekter i veikartet 2020 og talte disse.

³ <https://www.forskningsradet.no/siteassets/publikasjoner/2021/infrastruktur-evalueringsrapport.pdf>

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-for-neste-langtidsplan-for-forskning-og-hoyere-utdanning/id2847923/?uid=8643146c-0186-4d48-b3b7-95f692409756>

⁵ Kilde er NFR hovedstyret protokoll <https://www.forskningsradet.no/siteassets/om-forskningsradet/styredokumenter/godkjent-referat-09.12.21.pdf>

⁶ «Forskningsrådet inviterer prosjektene ...til kontraktsforhandlinger. Utgangspunktet for kontraktsforhandlingene er minimumsrammen, prosjektsøknaden og problemstillinger fremkommet gjennom søknadsvurderingen. Administrasjonen har fullmakt til å innvilge til hvert enkelt prosjekt det som i tabellen er indikert som maksimumsrammen så lenge totalt innvilgede midler ikke overskrider 1,4 milliarder kroner.»

⁷ «Forskningsrådet forutsetter ikke at søkerinstitusjonene kompenserer for en eventuell differanse mellom mindre støtte fra NFR og endelig prosjekt, men forutsetter at en meningsfull etablering eller oppgradering av infrastrukturen er mulig med utgangspunkt i den foreslåtte rammen.»

⁸ <https://www.forskningsradet.no/siteassets/om-forskningsradet/styredokumenter/godkjent-referat-09.12.21.pdf>

Det er et viktig poeng at styret viser bekymring for at tildelingen var konserverende og i for liten grad var i stand til å dekke bredden som et UiB har behov for, som et stort norsk bredduniversitet. Et viktig innspill fra UiB til Langtidsplanen for forskning- og høyere utdanning (LTP) er at uavhengig og grunnleggende forskning må prioriteres i langtidsplanen.⁹ Dette premisset gjelder også når UiB videre i sitt innspill sier at det er viktig å beholde opptrappingsplanen for forskningsinfrastruktur.

UiBs resultater forrige utlysningsrunde

UiB deltar i åtte av 22 prosjekter som inviteres til kontraktsforhandlinger. Av disse er universitetet koordinator for forskningsinfrastrukturen for livsvitenskap «ELIXIR3 -Strengthening the Norwegian Node of ELIXIR». Forskningsinfrastrukturen er forankret ved Institutt for Informatikk ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet. UiB er i tillegg partner i ytterligere syv prosjekter (se faktaboks).

I tillegg til tildelte prosjekter har Forskningsrådet en «reserveliste». Dette er en prioritert liste som administrasjonen er gitt fullmakt til å bevilge midler til prosjekter fra toppen av denne listen dersom det gjenstår midler av rammen etter at forhandlingene med prosjektene som fikk tildeling i første runde er fullført. UiB er partner i tre prosjekter på denne listen, henholdsvis rangert som nr 1 og 3, og koordinator på et prosjekt rangert på 6. plass.

I 2018 ble de tre øverste søknadene på reservelisten finansiert til slutt, men det er ikke mulig på dette tidspunkt å gi noen sikker indikasjon på om dette kan gjenta seg også denne gangen.

Infrastrukturprosjekt der UiB er partner:

- Biobank Norway 4 -a National Biobank Research Infrastructure
- E-INFRA 2020 - A National e-infrastructure for Science (SIGMA2)
- Enabling LHC Physics at Extreme Collision Rates II
- Norwegian Advanced Light Microscopy Imaging Network Phase II (NALMIN-II)
- NAIC - Norwegian AI Cloud
- Norwegian Nuclear Magnetic Resonance Platform 2
- Troll Observing Network

Sammenlignet med de andre Bergen, Oslo, Trondheim og Tromsø (BOTT)-universitetene er tildelingen for 2020 slik:

Deltakelse/Institusjon	UiB	UiO	NTNU	UiT
Koordinator	1	4	4	0
Partner	7	10	9	7
Totalt	8	14	13	7

Sammen med SINTEF som koordinerer fire og deltar på totalt 10 prosjekter er det de fire BOTT-samarbeidspartnerne som dominerer deltakelsen i de innvilgede prosjektene. Det er verdt å merke seg at UiO deltar i alle de 8 prosjektene UiB er med på denne gangen, mens NTNU og UiT begge deltar i seks av åtte.

Dersom UiB har ambisjoner om å videreføre de allerede etablerte infrastrukturene, blir det en strategisk oppgave å identifisere hvilke konsekvenser både faglig og økonomisk det får for fagmiljøet og UiB som institusjon at disse ikke får støtte til videreutvikling. Flere av søknadene som ikke får finansiering denne

⁹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-for-neste-langtidsplan-for-forskning-og-hoyere-utdanning/id2847923/?uid=8643146c-0186-4d48-b3b7-95f692409756>

tildelingsrunden fra Forskningsrådet var for videreføring og oppgradering av etablerte forskningsinfrastrukturene. Det blir en viktig oppgave for UiB å identifisere hvilke konsekvenser både faglig og økonomisk det får for fagmiljøene og UiB at de ikke mottas støtte fra Forskningsrådet nå.

Arbeidsfordeling nasjonalt og europeisk

Arbeidsfordelingen i Europa er slik at selve forskningsinfrastrukturer finansieres nasjonalt og de fleste av infrastrukturene på det europeiske veikartet er såkalte distribuerte infrastrukturer. Det betyr at ulike land har komplementære del-infrastrukturer (kalt "noder") i en felles infrastruktur.

Det [norske veikart for forskningsinfrastruktur](#) og [det europeiske veikartet](#) henger således sammen. Forskningsrådet utarbeider det nasjonale veikartet mens det europeiske veikartet utarbeides av [European Strategy Forum on Research Infrastructure \(ESFRI\)](#). I det nyeste norske veikartet som kom i 2020 har Norge forpliktet seg til å delta i 19 ESFRI-prosjekter. Disse er alle inkludert på det nasjonale veikartet. UiB er involvert på ulike måter i de fleste av prosjektene med norsk deltagelse, og koordinerer den norske deltagelsen i fem såkalte «ESFRI Landmarks».

For infrastrukturer som er medlem av europeiske infrastrukturer slik som for eksempel EPOS ligger det ofte forpliktelser for institusjonene i europeisk (ESFRI/ERIC) medlemskap.

UiB sin brede og strategisk viktige deltakelse i de europeiske veikartprosjektene har vært viktig for at UiB sin deltakelse i delprogrammet forskningsinfrastruktur utgjorde rundt 5 prosent av UiBs totale kontrakter i Horisont 2020. Dette gjør UiB til den klart største norske deltakeren på forskningsinfrastruktur støttet under rammeprogrammet blant de norske universitetene. Så langt i Horisont Europa deltar UiB som partner i fire prosjekter som har fått finansiering i dette programmet i Horisont Europa og fortsetter å delta også i den siste søknadsfristen nå i april.

Forskningsinfrastruktur – internasjonal dimensjon

Forskningsinfrastruktur er en strategisk ressurs for forskningen, og tilgang til tjenlig infrastruktur vil bli stadig viktigere for å opprettholde kvalitet og bredde i forskningen. Forskningen er internasjonal og infrastruktur trenger ikke alltid å være tilgjengelig på egen campus eller eid og drevet av egen institusjon, men på faglig grunnlag omfatte tilgang til ressurser ved andre institusjoner, nasjonalt og internasjonalt.

Fagmiljøene på UiB må derfor holde seg oppdatert på utviklingen av forskningsinfrastruktur både nasjonalt og internasjonalt og UiB må sette seg klare mål for sitt arbeid med å sikre tilgang til ekstern infrastruktur og hvordan slik tilgang kan finansieres. Ekstern finansiering er ofte en forutsetning for å sikre tilgang også til ekstern infrastruktur. Både Forskningsrådets og EU er positive til å finansiere tilgang til og utnyttelse av eksisterende infrastruktur. Dette gjelder spesielt i tilfeller der denne av kostnadsmessige årsaker for eksempel er lokalisert på kun en, eller et fåtall fysiske lokasjoner i verden eller befinner seg på de over nevnte nasjonale eller europeiske veikartene for forskningsinfrastruktur

ESFRI «Landmarks» hvor UiB er deltakende:

- CLARIN - Common Language Resources and Technology Infrastructure,
- ELIXIR - A distributed infrastructure for life-science information,
- EMBRC- European Marine Biological Resource Centre,
- EMSO - European Multidisciplinary Seafloor and water-column Observatory
- EPOS - European Plate Observing System

UiBs infrastrukturer må også fortsette arbeidet med å tilgjengeliggjøres slik at det åpnes opp for at eksterne forskere, både nasjonalt og internasjonalt, i akademien og offentlige og private institusjoner, enkelt kan finne og betale for bruken av vår infrastruktur.

UiB arbeidsgruppe nedsatt

Universitetsledelsen har våren 2022 besluttet å nedsette en arbeidsgruppe som skal se på forskningsinfrastruktur. Arbeidsgruppen skal bestå av representanter fra fakultet og sentrale avdelinger og ledes fra rektoratet. Arbeidsgruppens mandat ligger vedlagt saken og det legges opp til at arbeidsgruppen vil gi en løypemelding til Forskningsutvalget i møte 31. august.

Oppsummering

Forskningsutvalget skal arbeide for god og tjenlig forskningsinfrastruktur ved UiB og bidra til optimal bruk av forskningsinfrastruktur ved å være bindeledd mellom fakultet og derved fagmiljø. Forskningsutvalget inviteres til å diskutere og reflektere rundt fakultetene sine ambisjoner for forskningsinfrastruktur knyttet til sine fag og forskningsområder og innspill til hvordan Forskningsutvalget kan involveres i det videre arbeidet for at UiB har nødvendig forskningsinfrastruktur.

Saken legges frem til Forskningsutvalget til drøfting. Vi vil komme tilbake til FU med flere saker knyttet til forskningsinfrastruktur.

Arbeidsgruppe forskningsinfrastruktur – Utkast til mandat og sammensetning

God forskningsinfrastruktur er en viktig forutsetning for at UiB skal kunne nå sine mål. Både eksisterende strategi og rapporten Rammevilkår for å fremme kvalitet i forskning (FRAM) påpeker forskningsinfrastrukturens betydning, ikke bare for forskning, men også for utdanning og innovasjon. I oppsummeringen under «Rammer for forskningsinfrastruktur» i FRAM-rapporten heter det blant annet:

«Kontinuerlig utvikling, etablering og fornyelse av forskningsinfrastruktur er sentrale rammer for å utvikle og beholde gode forskningsmiljø. UiB har hatt godt gjennomslag for prosjekter i Forskningsrådet og deltakelse i EU-infrastrukturer, men en andel av de ansatte peker på at de mangler tilgang på nødvendig infrastruktur. Skriftlige innspill kan tyde på at flere har behov for investeringer for å oppgradere eller gi tilgang til standardverktøy og utstyr som ikke faller inn under de nasjonale og internasjonale finansieringsordningene. Samtidig peker forskerne på opplæring, teknisk support og vedlikehold av eksisterende utstyr som særlige endringsbehov. Samtidig ser vi at det å anskaffe, drifte og forvalte forskningsinfrastruktur i tråd med UiB og forskningsmiljøenes ambisjoner er ressurskrevende både med hensyn på økonomi og kompetanse.» (s55)

God ivaretagelse av forskningsinfrastruktur med anskaffelse, etablering, drift og forvaltning er ressurskrevende både i forhold til økonomi og kompetanse. Kvalitet over tid forutsetter god kompetanse og en strukturert og planmessig drift og forvaltning. E-infrastruktur og informasjonsteknologi har godt etablerte rammeverk¹ for kvalitetssikring på dette området, mens dette framstår som noe usikkert for andre typer infrastrukturer.

På institusjonsnivå er det utfordrende å etablere en konsistent, langsiktig og bærekraftig økonomi for ulike infrastrukturer. Det er også initiativ på nasjonalt nivå om ulike varianter av samfinansiering og samarbeidskonstellasjoner (Sigma2, HAP). Infrastrukturtildelingene fra forskningsrådet forutsetter i utgangspunktet også brukerbetaling, samt etablering av en langsiktig bærekraftig økonomimodell. UiB har behov for en helhetlig tilnærming i et komplisert landskap.

Det nedsettes en arbeidsgruppe med følgende mandat:

- 1) Utarbeide et forslag til definisjon av hva forskningsinfrastruktur omfatter i tråd med nasjonale og internasjonale definisjoner og gjeldende praksis (NFR, EU, mv). Definisjonen må være tilstrekkelig presis og konkret til at den bidrar til klarhet og avgrensning i UiBs arbeid med forskningsinfrastruktur og tilstøtende områder.
- 2) Beskrive eksisterende finansieringskilder sentralt, på fakultet- og instituttnivå, for de ulike kostnadselementene knyttet til forskningsinfrastruktur (TDI)
- 3) Utarbeide forslag til generiske modell og felles retningslinjer, herunder forhold til ekstern finansiering, inkind, finansiering fra UiB sentralt, fakultet/institutt, brukerbetaling, prosjektfinansiering, mv.
- 4) Utarbeide overordnede rammer for utvikling av et veikart for infrastruktur for UiB. Rammene må forholde seg til ulike nivå og dekke lokalt, nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

¹ Eks: Information Technology Infrastructure Library (ITIL), Information technology service management (ITSM)

Arbeidsgruppen får følgende sammensetning:

- Gottfried Greve Universitetsledelsen
- ..., fakultetene
- ..., ØKA
- Tore Burheim
- Erik Sandquist FIA

UTKAST

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 11.05.2022
FU-sak: 23/22		Arkivsaknr.:

UiBs utfyllende regler for behandling av opprykk til 1183 forsker

Bakgrunn

Universitetsstyret behandlet i møte 20.02.20 sak 4/20 *Karrieropolitikk for yngre forskere*. Det ansees som vesentlig at UiB har felles og tydelig policy og forståelse for rammene, forpliktelsene og forventningene knyttet til yngre forskeres karrieremuligheter. Som oppfølging av styresaken ble det bestemt at det skulle utvikles retningslinjer for opprykk for forskere til stillingskode 1183. En arbeidsgruppe ble nedsatt med prodekan for forskning, Marit Bakke, Det medisinske fakultet, som leder.

Arbeidsgruppen fikk følgende mandat:

«Rammer for opprykk til forsker kode 1183 er omtalt i 10.3.2 i Statens personalhåndbok. Ifølge §6 og 10 i regel for opprykk kan universitetet selv definere institusjonelle utfyllende regler om krav til forsker i toppstillinger som skal brukes i behandling av søknad om opprykk, samt definere regler for hva som skal gjelde som vitenskapelig aktiviteter. Arbeidsgruppen får i oppgave å foreslå utfyllende regler om krav til behandling av søknad om opprykk til forskere i toppstilling og hvilke institusjonelle regler som skal gjelde som vitenskapelig aktivitet jfr. §6 og §10 i regel for opprykk».

Arbeidsgruppen leverte i rapport i januar 2021.

I oppnevningbrevet ble det videre slått fast at «leder for arbeidsgruppen presenterer arbeidsgruppens forslag for Forskningsutvalget i to omganger».

Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen anbefaler at UiB følger reglene for søknadsprosedyre og behandling av søknad om opprykk til forsker 1183 slik det er fremgått i Statens personalhåndbok, men med det samme utfyllende regelverk som er utarbeidet for behandling av opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (fastsatt av Universitetsstyret 28.04.2016, S 39/16).

Diskusjonen i arbeidsgruppen dreier seg derfor om hvilke utfyllende regler UiB bør ha for opprykk til forsker 1183 som går utover de fagspesifikke nasjonale vitenskapelige kompetansekravene, eller internasjonale standarder, for opprykk til professor.

Dette omfattet bl.a. krav om veiledning på ph.d.-nivå, krav om innhenting av forskningsmidler og krav om vedvarende forskningsaktivitet.

Arbeidsgruppen fremmet følgende forslag til anbefalinger

Behandling av søknader

- Arbeidsgruppen anbefaler at behandling av søknader om opprykk til forsker 1183, i tillegg til å fylle de krav som oppgis i Statens personalhåndbok ([10.3.2 Regler for opprykk til forsker kode 1183](#)), skal følge samme regelverk som er utarbeidet for behandling av opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (fastsatt av Universitetsstyret 28.04.2016, S 39/16).

Utfyllende vitenskapelige kvalifikasjoner

- Det bør kreves veiledning på ph.d.-nivå, normalt minst to (2) kandidater med fullført grad.
- Det bør kreves bred erfaring både med prosjektutvikling og prosjektledelse samt dokumentert evne til å innhente konkurranseutsatte midler.
- Det bør kreves at søker er en aktiv forsker som kan vise til fagfellevurderte originalpublikasjoner/resultat av kunstnerisk virksomhet og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, samt prosjektledelse innenfor et gitt tidsrom (normalt innenfor de siste 5 år).

Arbeidsgruppens anbefalinger var enstemmige.

Kommentarer

Arbeidsgruppen har levert et verdifullt arbeid og kommet med klare anbefalinger. Kravene til opprykk ligger nær kravene til opprykk til professor, og kravet om ph.d. veiledning kan ha rekrutteringspolitiske konsekvenser. Kravene til forskerne er veldig likt kravene til kombinerte stillingene, uten at det ligger i stillingene at de får anledning til å veilede. Prosjektledelse kan tenkes å gi tilsvarende erfaring som veiledererfaring, gjennom rådgivning og rådgivende og veiledende funksjon overfor juniorforskere (1108).

Utvalget bes særlig om å drøft i kravet om ph.d.-veiledning.

De vises for øvrig til arbeidsgruppens rapport som er vedlagt saken.

Saken legges med dette frem for utvalget til drøfting.

Vedlegg:

- Arbeidsgruppens rapport
- Forslag til ut utfyllende regler for behandling av opprykk til 1183 forsker ved UiB
- Lenke til [forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings og forskerstillinger](#)

Utfyllende regler for behandling av opprykk til 1183 forsker ved UiB

Fastsatt av Universitetsstyret: Dato

[Regler for opprykk til 1183 forsker](#) er fastsatt i Statens Personalhåndbok, pkt. 10.3.2.

1. Som hovedregel kan opprykk til 1183 bare søkes etter bedømmelser foretatt av sakkyndige komiteer opprettet av UiB.
2. Universitetsstyret delegerer til fakultetsstyret og styret for universitetsmuseet innenfor sitt fagområde å bestemme at bedømmelser foretatt av sakkyndige komiteer opprettet av andre institusjoner kan legges til grunn for institusjonens vurdering av opprykk.
3. Bestemmelser om at bedømmelser foretatt av sakkyndige komiteer opprettet av andre institusjoner kan legges til grunn for institusjonens vurdering av opprykk, må være i overensstemmelse med regler for opprykk til 1183 forsker og følgende interne regler for UiB:
 - 3.1 Godkjenning av bedømmelser foretatt av sakkyndige komiteer opprettet av andre institusjoner kan bare gjøres når denne institusjonen som minimum stiller tilsvarende krav til kompetanse for stillingen som UiB.
 - 3.2 Godkjenning av bedømmelser foretatt av sakkyndige komiteer opprettet av andre institusjoner må være en generell godkjenning av alle bedømminger ved den andre institusjonen. Det er ikke anledning til å begrense godkjenningsvedtaket til å gjelde enkeltsøknader.
 - 3.3. Kompetansekrav for forsker 1183 er etablerte internasjonale og/eller nasjonale standarder for professorkompetanse eller forskerkompetanse på professornivå, med unntak av krav til utdanningsfaglig kompetanse. Med hjemmel i § 4 i Regler for opprykk til 1183 forsker har UiB fastsatt følgende utfyllende regler for ansettelse og opprykk til 1183 forsker:

- a) Det kreves veiledning på ph.d.-nivå, normalt minst to (2) kandidater med fullført grad.
- b) Det kreves bred erfaring både med prosjektutvikling og prosjektledelse samt dokumentert evne til å innhente konkurranseutsatte midler.
- c) Det kreves at søker er en aktiv forsker som kan vise til fagfelleverderte originalpublikasjoner/resultat av kunstnerisk virksomhet og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, samt prosjektledelse innenfor et gitt tidsrom (normalt innenfor de siste 5 år, men hensyntatt avbrudd knyttet til omsorgsoppgaver og perioder med arbeid utenfor academia).

3.4 Tilleggskravene i pkt. 3.2 skal gjøres kjent for søkere og bedømmelseskomiteer opprettet av UiB.

3.5 Fakultetsstyret kan delegere til dekan å oppnevne sakkyndig bedømmelseskomite

3.6 På grunnlag av bedømmelseskomiteens vurdering fatter ansettelsesorganet for ansettelse i faste forskerstillinger vedtak om godkjenning av bedømmelsen, og tildeler opprykk på grunnlag av denne.

UNIVERSITETET I BERGEN

Til direktør ved HR avdelingen

Arbeidsgruppen som ble oppnevnt i mandat (2020/5452) har utarbeidet vedlagte rapport for arbeidet: *Felles retningslinjer for opprykk til stillingskode forsker 1183 ved UiB.*

Bergen 11.01.21

Marit Bakke, prodekan for forskning, Det medisinske fakultet
Leder for arbeidsgruppen

Jill A. Opsahl, sekretær arbeidsgruppen
Seniorrådgiver HR avdelingen

Rapport fra arbeidsgruppe for utarbeidelse av felles retningslinjer for opprykk til stillingskode forsker 1183 ved UiB

Bakgrunn

Forskere med stillingskode 1109 og 1110 kan søke om opprykk til forsker 1183 på grunnlag av kompetanseerklæring i tråd med Statens personalhåndbok (10.3.2 Regler for opprykk til forsker kode 1183).

Statens personalhåndbok åpner for at den enkelte institusjon til viss grad selv kan bestemme hvordan søknader om opprykk til 1183 skal behandles (§6), og hvilke vitenskapelige aktiviteter som skal gjelde for opprykk som går utover det som beskrives i personalhåndboka (§ 10). På grunnlag av dette ble det 25/2 20 oppnevnt en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å komme med forslag til utfyllende regler for krav til opprykk til forsker 1183 (ephorte 2020/5452).

Gruppen fikk følgende mandat:

Arbeidsgruppen hadde følgende medlemmer:

Prodekan Marit Bakke, Det medisinske fakultet (leder)

Prodekan Anne Marit Blokhus, Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet

Prodekan Anne Marie Frøseth, Det juridiske fakultet

Prodekan Anne Beate Maurseth, Det humanistiske fakultet

Seniorrådgiver Vibeke Kyrkjebø Irgan, Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Seksjonssjef Gunnar Larsen, HR-seksjonen ved Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet

Rådgiver Jill Anette Opsahl, HR-avdelingen (sekretær)

Arbeidsgruppen hadde tre digitale møter i perioden september-november 2020.

Svar på del 1 av mandatet

«Arbeidsgruppen får i oppgave å foreslå utfyllende regler om krav til behandling av søknad om opprykk til forskere i toppstilling....».

Reglene for søknadsprosedyre og behandling av søknad om opprykk til forsker 1183 er tydelige i Statens personalhåndbok, og arbeidsgruppen anbefaler at disse følges ved UiB,

men med det samme utfyllende regelverk som er utarbeidet for behandling av opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (fastsatt av Universitetsstyret 28.04.2016, S 39/16).

Dette utfyllende regelverket gjelder siste del av §2 (10.3.2 i Statens personalhåndbok; understreket) «*Bedømmingen av søkere som ønsker opprykk til forsker 1183 gjennomføres av komiteer nedsatt av den enkelte institusjon og innen hvert enkelt fagområde/forskningsfelt. Søker kan også bedømmes av komité nedsatt av annen institusjon der det er åpenbart at komiteen har nødvendig kompetanse til å vurdere søkeren innen det aktuelle fagområde/forskningsfelt. Det er en forutsetning at søkerens egen institusjon godtar denne fremgangsmåten*».

Svar på del 2 av mandatet

«Arbeidsgruppen får i oppgave å foreslå [.....] hvilke institusjonelle regler som skal gjelde som vitenskapelig aktivitet»

I Statens personalhåndbok oppgis følgende kompetansekrav for opprykk til 1183 (§4):

- *Innen de ulike fagområder/forskningsfelt er det etablert internasjonale og /eller nasjonale standarder for professorkompetanse eller forskerkompetanse på professornivå. Bedømmelseskomiteen må legge disse standarder til grunn ved bedømmingen.*
- *Institusjoner/virksomheter som på bakgrunn av sin egenart har utfyllende regler om krav til forsker i toppstilling, kan ta disse i betraktning ved behandling av søknaden.*

Diskusjonen i arbeidsgruppen gjaldt punkt 2 i §4, altså hvilke utfyllende regler UiB bør ha for opprykk til forsker 1183 som går utover de fagspesifikke nasjonale vitenskapelige kompetansekravene, eller internasjonale standarder, for opprykk til professor.

Krav om veiledererfaring på ph.d.-nivå

Det er lang tradisjon i de fleste fag for å se ph.d.-veiledning som en integrert del av forsknings- og utviklingsarbeid, men ved endringen av forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger med virkning fra 2016, ble ph.d.-veiledning listet under pedagogiske kvalifikasjoner sammen med veiledning på masternivå. Siden søkere om opprykk til forsker 1183 ikke skal vurderes etter pedagogiske kvalifikasjoner, vil det ikke automatisk være krav om veiledning på ph.d.-nivå for å kvalifisere seg til opprykk.

Arbeidsgruppen diskuterte hvorvidt dette likevel burde være et krav, og kom frem til at veiledning må ses som en nødvendig integrert del av prosjektstyring og annen faglig ledelse av prosjekter. Arbeidsgruppen er av den oppfatning at veiledning av ph.d.-kandidater er en oppgave og kompetanse som er nært knyttet til forskning, og anbefaler derfor at det settes krav om veilederskap på ph.d.-nivå for opprykk til forsker 1183 ved UiB, med normalt to (2) kandidater med fullført grad.

Krav om innhenting av forskningsmidler

Arbeidsgruppen diskuterte også i hvilken grad det skal stilles krav om at søker kan vise til innhenting av forskningsmidler i konkurranseutsatte nasjonale eller internasjonale utlysninger for å kvalifisere seg for opprykk til forsker 1183. Et slikt krav er ikke entydig uttrykt i nasjonale retningslinjer for opprykk til professor. Siden stillingskoden 1183 er toppstillingen på forskerstigen, bør det forventes at en person som innehar en slik stilling kan dokumentere utvikling, koordinering og finansiering av store forskningsprosjekter. Arbeidsgruppen mener at det ikke er urimelig at man forventer en større portefølje av eksterne prosjekter av en person som «vier all sin tid» til forskning, sammenlignet med professorkompetente som deler sin tid mellom undervisning og forskning. Arbeidsgruppen anbefaler derfor at det for opprykk til forsker 1183 ved UiB settes krav om relativt bred erfaring både med prosjektutvikling og prosjektstyring, samt at søker har evne til å finansiere prosjekter gjennom konkurranseutsatte midler.

Krav om vedvarende forskningsaktivitet

Arbeidsgruppen diskuterte også hvorvidt det for opprykk til forsker 1183 bør kreves vedvarende forskningsaktivitet. I likhet med punktet over, er heller ikke et slikt krav klart uttrykt i nasjonale retningslinjer for opprykk til professor. Arbeidsgruppen mener imidlertid at et slikt krav bør gjelde for toppstillingen på forskerstigen, siden det er nettopp forskning denne personen skal bedrive. Arbeidsgruppen anbefaler derfor at det for opprykk til forsker 1183 ved UiB settes krav om at søker er en aktiv forsker med relevante fagfelleverderte originalpublikasjoner og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og prosjektledelse innenfor et gitt tidsrom. Hva som er et hensiktsmessig tidsrom vil variere mellom fagområder, men arbeidsgruppen foreslår at det generelt må vises til publikasjons- og prosjektaktivitet innenfor den seneste 5-årsperioden (i tråd med gjeldende regelverk for rettmessige permisjoner).

Anbefalinger fra arbeidsgruppen for opprykk til forsker 1183 ved UiB

Behandling av søknader

- Arbeidsgruppen anbefaler at behandling av søknader om opprykk til forsker 1183, i tillegg til å fylle de krav som oppgis i Statens personalhåndbok ([10.3.2 Regler for opprykk til forsker kode 1183](#)), skal følge samme regelverk som er utarbeidet for

behandling av opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (fastsatt av Universitetsstyret 28.04.2016, S 39/16).

Utfyllende vitenskapelige kvalifikasjoner

- Det bør kreves veiledning på ph.d.-nivå, normalt minst to (2) kandidater med fullført grad.
- Det bør kreves bred erfaring både med prosjektutvikling og prosjektledelse samt dokumentert evne til å innhente konkurranseutsatte midler.
- Det bør kreves at søker er en aktiv forsker som kan vise til fagfellevurderte originalpublikasjoner/resultat av kunstnerisk virksomhet og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, samt prosjektledelse innenfor et gitt tidsrom (normalt innenfor de siste 5 år).

Bergen, 18.12.20

Marit Bakke

Jill Opsahl

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 11.05.2022
FU-sak: 24/22		Arkivsaknr.:

Saksframlegg: Vitenskapelige publikasjoner ved UiB, rapporteringstall for 2021

Bakgrunn

Dokumentasjon av vitenskapelig publisering er en del av grunnlaget for den resultatbaserte omfordelingen (RBO) i forskningsbudsjettene fra Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Norsk vitenskapsindeks (NVI) i Cristin brukes til registrering av fullstendige bibliografiske referanser for vitenskapelige publikasjoner som samtidig knyttes entydig til personer ved institusjoner som er med i Cristin.

Rapporteringsinstruksen¹ beskriver myndighetenes krav til det som rapporteres som vitenskapelige publikasjoner. Formålet er å tilrettelegge for en ensartet nasjonal registrerings- og rapporteringspraksis.

Rapporteringsfrist i 2022 var den 1. april, og tallene ble tilgjengeliggjort i Cristin og DBH den 07. april.

Publiseringsanalyser tilgjengeliggjøres åpent for alle på [Vitenskapelig publisering ved Universitetet i Bergen – Publiseringsstatistikk \(uib.no\)](https://uib.no/vitenskapelig-publisering). Den utarbeides av UBs bibliometrigruppe. Bibliometrigruppen utarbeider i tillegg ekstra analyser på bestilling av analysegruppen, ledelsen og FIA. Videre imøtekommer bibliometrigruppen forskerbehov ved søknadsskriving for eksempel i regi av BOA-teamet. Bibliometrigruppen jobber innenfor rammen av ansvarlig bruk av bibliometri² blant annet i tråd med rådene til UHR³.

Resultater fra årets rapportering (se også powerpoint som følger saken)

1. Hovedtrekk

- Publikasjonspoeng ved UiB har økt sammenliknet med fjoråret.
- Nivå2-publiseringen har gått noe ned, men ligger fortsatt høyt sammenliknet med resten av breddeuniversitetene og sektoren ellers.
- Internasjonalt sampublisering holder seg uendret høyt og på toppen av breddeuniversitetene.
- Poeng per fagårverk som benyttes som resultatindikator har økt noe, men holder seg stort sett stabilt.

¹ <https://www.cristin.no/nvi-rapportering/rapporteringsinstruksen/>

² [Bibliometriske tjenester | Universitetsbiblioteket | UiB](#)

³ <https://npi.hkdir.no/informasjon#lokaltNivaa>

2. Nøkkeltall 2021, fakultetene

	Antall publikasjoner	Publikasjons-poeng	Forfatter-andeler på nivå 2	Andel åpent tilgjengelige tidsskrift-publikasjoner	Poeng per UFF
UiB	3721	3763	27%	79%	1.6
HUM	382	497	30%	69%	1.4
JUR	114	115	10%	33%	1.6
KMD	19	19	19%	63%	0.8
MED	1315	976	20%	82%	1.8
MN	1159	1276	38%	82%	1.7
PS	447	349	18%	85%	1.7
SV	351	414	34%	79%	1.6
UM	104	82	13%	58%	2.0
UB	10	13	59%	100%	1.6

3. Spesialanalyse på finansiører: NFR, EU og Trond Mohn Stitelsen

Dette er en analyse som er helt nytt av sitt slag, og som benytter informasjon som ligger i «acknowledgements» på artiklene. For NFR benyttes også informasjon i Cristin om finansiør. Analysen viser en positiv sammenheng mellom eksternfinansiering og publiseringstall. Analysen viser en positiv sammenheng mellom eksternfinansiering og publiseringstall

Saken legges med dette frem for utvalget til orientering.

MCT/SM 26.04.2022

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 11.05.2022
FU-sak: 25/22		Arkivsaknr.:

NOKUT tilsyn

Bakgrunn

Det vises til tidligere informasjon om tilsynet fra NOKUT i FU-sak 4/22. Saken beskrev bakgrunnen for tilsynet, prosess og planer for innretning av tilsynet, samt kvalitetssystemene på utdannings- og forskningssiden ved UiB og for planene for oppfølging av tilsynet fra UiBs side.

Utvalg av studietilbud

UiB fikk tilsendt et forslag om studieutvalg fra NOKUT fredag 8. april. I forslaget til utvalg er samtlige fakulteter og alle studienivåer representert, og et etter- og videreutdanningstilbud.

I utvelgelsen av studietilbud har NOKUT lagt til grunn at utvalget så langt som råd skal reflektere institusjonens profil, og følgende kriterier ligger til grunn for utvelgelsen:

- studentmassen nivå
- (BA/MA/ph.d.)
- geografisk/institusjonell utstrekning (fakultet/institutt/campus)
- andre institusjonelle særtrekk

NOKUTs forslag til utvalg:

Studienivå	Fakultet	Studietilbud	krav i studietilsynsforskriften
Ph.d.	Fakultet for kunst, musikk og design	Det kunstneriske ph.d. programmet (180 studiepoeng)	§ 4-1 2 og § 4-1 3
MA	Det juridiske fakultet	Master i rettsvitenskap (300 studiepoeng)	§ 4-1 4 og § 4-1 5
MA	Det medisinske fakultet	Master i global helse (120 studiepoeng)	§ 4-1 2 og § 4-1 3
BA	Det samfunnsvitenskapelige fakultet	Bachelor i samfunnsøkonomi (180 studiepoeng)	§ 4-1 4 og § 4-1 5
BA	Det humanistiske fakultet	Bachelor i italiensk (180 studiepoeng)	§ 4-1 2 og § 4-1 3
BA	Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet	Bachelor i matematikk (180 studiepoeng)	§ 4-1 4 og § 4-1 5
EVU	Det psykologiske fakultet	Barn som pårørende (nettbasert, 15 studiepoeng)	§ 4-1 2 og § 4-1 3

Tidligere har dokumentasjonskravet på studietilbudsnivå omfattet alle de fire aktuelle paragrafene: § 4.1.1 – 4.1.5. Denne gangen har NOKUT halvert dokumentasjonsmengden for hvert av studietilbudene,

og lar halvparten av studietilbudene svare på 4.1.2 og 4.1.3 og den andre halvparten på 4.1.4 og 4.1.5.

Dokumentasjonsmengden på sentralt nivå er uforandret.

Samtlige fakultet har meldt tilbake at det ikke er behov for å gjøre endringer i forslaget fra NOKUT. UiBs styringsgruppe for NOKUT-tilsynet, behandlet forslaget til utvalg av studietilbud i møte 20. april, og besluttet å legge til grunn fakultetenes konklusjon i UiBs svar til NOKUT.

Hva skjer framover?

Siden UiB ikke har innvendinger til utvalg av studietilbud, legges det til grunn at oversikten over forslaget til utvalg blir som vedtatt.

NOKUT har satt en frist for innsending av etterspurt dokumentasjon til 15. september. Den interne fristen for oversending av all dokumentasjon er 22. august. Etter den interne fristen skal dokumentene samordnes og sikres forankring i dekangruppen, Utdanningsutvalget og Forskningsutvalget.

Det er uheldig at prosessen går over sommerferien, og at fristene er satt rett etter semesterstart. UiB legger opp til to tiltak for å forsøke å demme opp for noe av ulempene med dette:

- Siden UiB ikke har innvendinger mot utvalg av studieprogram, legges det til grunn at utvalget blir som foreslått. Fakultetene blir derfor anbefalt å sette i gang med arbeidet allerede nå, med sikte på å ferdigstille arbeidet ved fakultetet i praksis før sommeren (selv om den interne fristen er etter sommeren). Det går ut et eget brev om dette.
- Det legges opp til en runde med førsteutkast i midten juni, med sikte på en innspillsrunde kort tid etter dette.

Milepæler:

- 05.05.2022- informasjonsmøte om tilsynet, alle fakultetene, UiB har med representanter fra alle fakultetene, SA, FIA og studenter.
- 06.05.2022- UiB mottar formelt brevet om utvalg av studietilbud og dokumentasjonskrav knyttet til dette.
- 11. mai: internt fellesmøte med alle fakultetsgruppene, tema: Hva er god dokumentasjon?
- 15. juni- intern frist for innsending av førsteutkast. Det gis innspill på førsteutkastene før ferien.
- 22. august 2022- Intern frist for innsending av dokumentasjon.
- 15.09.2022- frist for innsending av dokumentasjon.
- Mellom uke 45-50 i 2022: Institusjonsbesøk over to til tre dager.
- Januar/februar 2023: Foreløpig innstilling fra komiteen.
- Ca. 15. januar, endelig innstilling: ca. 15. februar 2023.
- April 2023 – NOKUT behandler rapporten i styret, og fatter vedtak.

De fakultetsvise arbeidsgruppene er allerede oppnevnt med fakultetsleddet. Nå når valg av studietilbud i praksis er klart, er det viktig at gruppene blir utvidet med representanter fra de aktuelle

institutt/fagmiljø. Gruppene utvides etter dette med følgende funksjoner: instituttleder (der hvor dette finnes), programstyreleder (faglig), studentrepresentant og relevante administrative ressurser ved instituttet.

Saken legges fram til orientering i FU.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 11.05.2022
FU-sak: 26/22		Arkivsaknr.:

Scholars at Risk (SAR) og Scholar Rescue Fund ved UiB. Opprettelse av fagkomité.

Universitetsnettverket Scholars at Risk (SAR)

Formålet med SAR-nettverket er å fremme akademisk frihet og autonomi, og gi midlertidig arbeidsmuligheter for akademikere som av politiske eller andre grunner (diskriminering, forvisning, sensurering etc.) ikke kan utføre sitt arbeid ved egen institusjon, og som i noen tilfeller trues på livet. Scholars at Risk koordineres fra New York University. SAR er et globalt universitetsnettverk med over 600 medlemsinstitusjoner i 40 land, deriblant svært mange forskningsintensive universitet i USA og Europa. I Norge er alle universitetene, en rekke høyskoler, Universitets- og høyskolerådet, SAIH og Forskerforbundet medlemmer. SAR-Norge samarbeider også med Fritt Ord, ICORN, PRIO og andre ytringsfrihetsorganisasjoner.

Scholars at Risk ved UiB

Universitetet i Bergen har vært medlem i universitetsnettverket Scholars at Risk (SAR) siden 2008. SARs arbeid kan deles i tre hovedkategorier; beskyttelse (protection), støttearbeid (advocacy) og opplæring (learning/empowering). UiB har særlig deltatt i beskyttelsesarbeidet gjennom å ta imot truede forskere ved UiB.

UiB har siden 2013 hatt en SAR-forsker tilsatt årlig i en midlertidig stilling gjennom nettverket. I 2017 vedtok Universitetsstyret (ref. styresak: 43/17) at UiB kan ha to SAR-forskere tilsatt årlig i en ettårig midlertidig forskerstilling, med mulighet for ett års forlengelse til totalt to år.

Siden 2013 har det vært syv SAR-forskere tilsatt ved UiB; fra Tyrkia, Kamerun, Syria, Aserbajdsjan, Iran og Syria. UiB har i dag en SAR-forsker fra Tyrkia tilsatt ved det juridiske fakultet, og en forsker fra Iraq er i en tilsetningsprosess ved det medisinske fakultet.

Mottak av SAR-kandidater

Aktuelle kandidater for utplassering gjennom Scholars at Risk blir formidlet gjennom sekretariatet i New York. SAR fullfører en grundig bakgrunnssjekk av alle forskere som registrerer seg i SAR-nettverket før de godkjennes som en SAR-forsker. Bakgrunnssjekken kan ta opptil flere måneder og inkluderer samtaler med kandidaten, sjekk av referanser og samtaler med eksperter som har kjennskap til land- og fagfelt.

Ordningen fullfinansieres av UiB. Sentrale midle avsettes til å dekke lønn, sosiale utgifter, driftstilskudd (NOK 20 000), reise til Bergen, samt visum og andre nødvendige oppstartsutgifter for forskeren. Ytterligere tilrettelegging (arbeidsplass, utstyr mm) er et ansvar for instituttet som tar

imot forskeren. Forskeren dekker selv bo- og levekostnader av egen lønn.

Institute for International Education - Scholar Rescue Fund

Institute of International Education sitt Scholar Rescue Fund (IIE-SRF) er finansiert av amerikanske og internasjonale donorer, herunder det amerikanske utenriksdepartementet. IIE-SRF finansierer og støtter midlertidige ansettelse for truede akademikere ved å inngå partnerskap med utdannings- og forskningsinstitusjoner globalt, og har siden opprettelsen av programmet i 2002 gitt beskyttelse til 976 akademikere fra 60 land i partnerskap med 442 vertsinstitusjoner i 51 land.

Programmet fungerer ved at truede akademikere kan registrere seg hos IIE-SRF og søke om 1-årige stipender på opptil 25.000 USD til midlertidige stillinger ved vertsinstitusjoner (stipendene kan forlenges med ytterligere 25.000 USD for inntil et år til). IIE-SRF foretar en bakgrunnsjekk og vurderer så graden av trussel som den enkelte akademiker er utsatt for, sjekker papirer og om de faller innenfor kriteriene for å få stipend. Hvis det er tilfelle, vil de bli gitt et stipend og prosessen med å finne en match ved en vertsinstitusjon går så i gang. En eventuell vertsinstitusjon vil måtte tilveiebringe mellomværende mellom lønnen for den midlertidige stillingen og stipendet fra IIE-SRF.

Orientering om ny fremgangsmåte for utvelgelse av kandidater

Det foreslås å opprette en rådgivende fagkomité som følger opp UiBs engasjement i universitetsnettverket Scholars at Risk og Institute for International Education sitt Scholar Rescue Fund.

Sammensetning

Forslag til sammensetning for fagkomitéen:

- Komitéen kan bestå av opptil tre fagpersoner med relevant bakgrunn; som har erfaring med å jobbe med menneskerettigheter, akademisk frihet og/eller forskningsetikk ved UiB (oppnevning for to år av gangen).
Det er viktig at ikke det er for mange medlemmer i komiteen slik at komiteen kan reagere raskt, jobbe effektivt og møtes på kort varsel.
- En studentrepresentant oppnevnt av Studentparlamentet (oppnevning for ett år av gangen).

Utkast til mandat

1. Fagkomitéen er en rådgivende komité for viserektor for forskning og internasjonale relasjoner i spørsmål knyttet til UiBs samarbeid med universitetsnettverket Scholars at Risk og Scholar Rescue Fund.
2. Komiteen skal koordinere UiBs aktiviteter i tilknytning til UiBs medlemskap i Scholars at Risk og Scholar Rescue Fund deriblant:
 - a) Vurdere potensielle kandidater til å rekruttere som midlertidige forskere og følge opp mottakerenheter.
 - b) Initiere og koordinere eventuelle andre aktiviteter ved UiB relatert til Scholars at Risk og Scholar Rescue Fund.
 - c) Søke samarbeid med andre organisasjoner som kan støtte opp om UiBs arbeid for akademisk frihet og samarbeid med Scholars at Risk og Scholar Rescue Fund.

Forslag til kriterier for den rådgivende komiteen sin vurdering av kandidater (ikke i prioritert rekkefølge):

- a) Akademisk bakgrunn, nivå og faglig match med miljøer ved UiB.
- b) Alvorlighet i trusselsituasjonen.
- c) Forskning som setter forskeren i fare.
- d) Andre forhold som setter forskeren i fare, slik som diskriminering og kjønn.

Det må gjøres en helhetsvurdering av kandidatene samt en prioritering (siden noen kandidater har fått ett annet tilbud i mellomtiden, eller f.eks. ikke har mulighet til å reise fra landet).

Sekretariat

UiBs SAR-koordinator er sekretær for fagkomitéen.

Det vil sendes et brev til fakultetene med forespørsel om å melde inn en person til fagkomitéen. Viserektor for forskning og internasjonale relasjoner vil ta den endelige avgjørelsen vedrørende sammensetningen av komitéen.

Saken legges med dette fram til Forskningsutvalget til orientering.